

Příloha č. 1 - Závěrečný dotazník pro synodální skupinky

Diecézní fáze biskupské synody o synodalitě představuje pro život církve jednu obrovskou výzvu a řadu dalších příležitostí. Především dává prostor k tomu, abychom se všichni učili takovému stylu života církve, který se zakládá na pozornosti a naslouchání jednoho druhému a současně ve vzájemném porozumění vytváří prostor naslouchání Duchu svatému, který, jak stojí v Zjevení sv. apoštola Jana (22,17), spolu s nevěstou volá: “Přijď!” Synodalita je proto takový způsob soužití Božího lidu, v němž se stále všichni učí jeden od druhého naslouchat Duchu svatému. Zatímco během této fáze zkoumáme – za pomoci deseti tematických okruhů a speciální metodologie synodální skupiny (metodologie společného rozlišování) -, jak vypadá soužití věřících v církvi a co vyzařují do celé občanské společnosti, budeme na jejím konci schopni konstatovat, jak se dařilo synodalituv našich společenstvích pojmout a popsat. Tím budeme schopni odpovědět na hlavní otázku této (první) fáze biskupské synody.

Vedle toho zazní řada podnětů, které vystihují naplněné či nenaplněné touhy lidí ohledně života církve, třeba už dlouhou dobu meditované a formulované kritické postřehy, nápady či dokonce ucelenější vize a perspektivy týkající se stavu života církve a jejího rozvoje v našich společenstvích. Považujeme za užitečné vše zaznamenat, byť nebude prakticky proveditelné, aby v rámci této fáze biskupské synody bylo vše ihned reformováno/proměněno.

Stávající formulář má proto tři části a má dopomoci k tomu, abychom relativně jednoduše poskytli výsledky konzultace Božího lidu na úrovni synodálních skupin k dalšímu zpracování. V první části popíšeme složení synodální skupinky. V druhé části je dán prostor pro závěry skupinky. Ve třetí části popíšeme, jak probíhala práce ve skupinkách a jaká atmosféra v nich panovala.

Tento formulář je určen pro odevzdání závěrečného výstupu z jednání skupinek, které se zapojily do presynodální přípravy na Biskupskou synodu 2021-2023.

Výstupy je třeba odevzdat do 2. 3. 2022.

Děkujeme vám všem za zapojení se do společného kráčení!

*Povinné pole

Farnost (nebo jiný typ společenství – řeholní komunita, církevní škola apod.): *

Jméno a příjmení moderátora skupinky: *

E-mail na moderátora skupinky: *

Základní informace o skupině

2.1. Zaškrtněte všechny věkové kategorie účastníků, které byly při setkání skupinky zastoupeny (stačí odhadem; bez ohledu na to, kolik v které kategorii bylo členů skupinky). *

- do 18 let
- 19-30 let
- 31-49 let
- 50-65 let
- více než 65 let

2.2. Kolik měla vaše skupinka členů? * _____

2.3. Kolik bylo ve vaší skupince žen? * _____

2.4. Kolik bylo ve vaší skupince mužů? * _____

2.5. Jakých vyznání byli účastníci? (Označte všechny odpovídající možnosti.) *

- katolického (včetně katechumenů)
- evangelického (protestanté)
- pravoslavného
- letniční církve
- spirituálně založený/á bez církevní příslušnosti
- jiné:

2.6. Byly ve skupince zastoupeny některé z těchto skupin věřících? (Označte všechny odpovídající možnosti.) *

- děti a studenti
- pracující
- senioři
- svobodní
- ženatí, vdané
- řeholníci/řeholnice
- biskupové, kněží a jáhni
- matky na rodičovské "dovolené"
- lidé, kteří se cítí být na okraji společnosti nebo církve (rozvedení, chudí, ...)

2.7. Vaše synodální skupinka vznikla: *

- ze společenství, které se pravidelně schází
- jako nová skupina za účelem synodálního procesu
- jiné: _____

2.8. Kolikrát se skupinka sešla? *

- 1 x
- 2 x
- 3 x
- 4 x
- 5 x
- 6 x a více

Téma a výstupy rozlišování

3.1. Kterou synodální otázku jste si vybrali jako hlavní k rozlišování ve skupině? Zakroužkujte zvolené téma. Pokud jste zvolili vlastní téma, napište jej v kolonce „Jiná“.

1. otázka "Na společné cestě"
2. otázka "Naslouchat"
3. otázka "Ujmout se slova"
4. otázka "Slavit"
5. otázka "Misijní poslání"
6. otázka "Dialog"
7. otázka "S jinými křesťany"
8. otázka "Autorita a spoluúčast"
9. otázka "Rozlišovat a rozhodnout"
10. otázka "Formace v duchu synodality"

Jiné: _____

3.2. Napište 3 KLÍČOVÁ SLOVA nebo sousloví, která nejlépe vystihují obsah závěru z vaší synodální skupinky: *

3.3. Zde napište stručný ZÁVĚR KE ZVOLENÉMU HLAVNÍMU TÉMATU. Popište, k jakým závěrům vaše skupinka na základě naslouchání a rozlišování dospěla (max. 1 A4). *

Atmosféra ve skupině a spolupráce

Následovat bude několik dvojic pojmů, které se snaží vystihnout atmosféru ve skupině a průběh procesu.

Pomocí umístění odpovědi na škále označte u každé otázky, které možnosti je bližší.

Označte vždy jen jednu elipsu.

4.1. Konfrontace / spolupráce *

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Rivalita, konfrontace	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Sdílení, naslouchání, spolupráce

4.2. Dominance / dávání prostoru *

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Dominance jednotlivce/jednotlivců	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Rovnoměrné sdílení všech

4.3. Zaměřenost pohledu *

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Zaměření na místní církev (společenství, farnost,)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Zaměření na církev jako celek

4.4. Byla skupinka otevřená rozlišování (vedení Ducha svatého)? *

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Víceméně měla závěry připravené předem	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Závěr byl plodem společného rozlišování

4.5. Pro skupinku byl synodální proces zejména: *

Plnění stanoveného úkolu (např. najít shodu, napsat výstup)	Zkušeností společného kráčení (synodalita jako výzva, jak fungovat jinak)
--	--

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4.6. Míjení/porozumění: *

Míjení, které rozvíjí svou myšlenku odezvy ostatních	Porozumění, otevřené naslouchání a chápání druhých
---	---

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4.7. Pochopení předložených témat: *

Témata byla vnímána jako nejasná a těžko uchopitelná	Témata byla obecně velmi dobře chápana a byla srozumitelná
---	---

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4.8. Panovala ve skupince atmosféra důvěry (kdokoliv mohl říci cokoliv)? *

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

4.9. Mohl se ve skupince někdo cítit vyloučený, nepřijatý se svým pohledem, a prožíváním? *

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

4.10. Angažovanost kněze v synodální skupince *

- nebyl přítomný
- byl přítomný a spíše naslouchal
- byl přítomný a měl snahu dominovat
- byl přítomný a účastnil se rovnocenně s dalšími

4.11. Jaká je budoucnost naší synodální skupinky? *

- synodální skupinka tímto zápisem končí.
- setkávání budou v nějaké podobě pokračovat.
- v tuto chvíli nelze jednoznačně odpovědět
- Jiné:

Příloha č. 2 - kódovací schema (Závěrečný dotazník pro synodální skupinky, příloha č. 1)

Index Deliberace (1,2)

Otázky na škále 1-5:

- Konfrontace/spolupráce (1,2)
 - 1 - Rivalita, konfrontace **X** Sdílení, naslouchání, spolupráce - 5
- Dominance/dávání prostoru (1,2)
 - 1 - Dominance jednotlivce/jednotlivců **X** Rovnoměrné sdílení všech - 5
- Míjení/porozumění (1,2)
 - 1 - Míjení, které rozvíjí svou myšlenku odezvy ostatních **X** Porozumění, otevřené naslouchání a chápání druhých - 5
- Pro skupinku byl synodální proces zejména: (1,2)
 - 1 - Plnění stanoveného úkolu (např. najít shodu, napsat výstup) **X** Zkušeností společného kráčení (synodalita jako výzva, jak fungovat jinak) - 5
- Pochopení předložených témat (1,2)
 - 1 - Témata byla vnímána jako nejasná a těžko uchopitelná **X** Témata byla obecně velmi dobře chápána a byla srozumitelná - 5
- Panovala ve skupince atmosféra důvěry (kdokoliv mohl říci cokoli)? (1,2)
 - 1 – Naprostá nedůvěra **X** Naprostá důvěra 5
- Mohl se ve skupince někdo cítit vyloučený, nepřijatý se svým pohledem, a prožíváním? (1,2)
 - 1 – Vyloučenost **X** Přijatelnost 5
- Byl průběh skupinek nějak strukturován? (1)
- Byl ve skupinkách přítomen facilitátor? (1)

Inkluze (1,2)

- Jakého vyznání byli účastníci? (2)
 - Vyznání (možnosti): katolického, evangelického, pravoslavného, letniční církve, spirituálně založený/á bez církevní příslušnosti, jiné:
 - Zúčastnilo se alespoň 5 % lidí jiného vyznání než katolického či bez církevní příslušnosti synodálního procesu?
- Jaký byl poměr mužů a žen? A jaký byl poměr mužů a žen ve vztahu k farnosti? (2)

- Odlišovalo-li se zastoupení mužů a žen ve skupinkách za farnost oproti poměru mužů a žen v rámci počtu lidí hlásících se ke KC za danou obec o více jak 10 % za pohlaví, pak tento znak naplněn nebyl, protože dané pohlaví bylo buď nadměru zastoupeno, nebo nedostatečně zastoupeno.
- Jakých věkových skupin byli účastníci?
 - Věkové skupiny: do 18 let, 19-30 let, 31-49 let, 50-65 let, více než 65 let
 - Byly v průměru zastoupeny ve skupině alespoň 3 různé věkové skupiny?
- Byly ve skupince zastoupeny některé z těchto skupin věřících? (2)
 - děti a studenti, pracující, senioři, svobodní, ženatí, vdané, řeholníci/řeholnice, biskupové, kněží a jáhni, matky na rodičovské "dovolené", lidé, kteří se cítí být na okraji společnosti nebo církve (rozvedení, chudí, ...)
 - Vzhledem k tomu, že skupinka mohla mít maximálně 8 členů a zde je vypsáno 9 různých skupin, tak bude maximální možná diverzita ve skupince 8. A i zde dojde ke stejnému sčítání a získání průměru za farnost. Pro ujasnění 1 bude znamenat nulová diverzita neboli zastoupení pouze jedné skupiny a 8 se rovná naprostá diverzita tedy 8 různých skupin zastoupené v jedné skupince.
- Jakým způsobem došlo k výběru účastníků, byly využity případně nějaké nástroje (přímé, nepřímé) k dosažení inkluze (věk, pohlaví, sociální skupina)? (1)

Participace (2)

- V tomto případě se k zodpovězení prvku vychází pouze z jedné otázky, a to z procentuálního zastoupení farníků v synodálním procesu. Bude-li zastoupení v synodě činit alespoň 5 % farníků, pak lze tento prvek uznat za naplněný.
 - Počet lidí zapojených v synodálním procesu/počtu lidí ve farnosti (procentuální zastoupení farníků)

Designové prvky druhé kategorie

Téma deliberace – zaměřenost pohledu farnost x církev (2)

- Zaměřenost pohledu?
 - 1 - Zaměření na místní církev (společenství, farnost,) X Zaměření na církev jako celek

Monitoring (1,2)

- Otázka: Reflektovali/monitorovali členové skupinek působení kněží/kněze ve farnosti a obecně dění v ní?
 - Operacionalizace znaku je pak následující: I u tohoto znaku je stupnice od 1 bodu až k 5 bodům, kdy 1 znamená, že se této problematice vůbec nevěnovali a 5, že podali návrhy a zkoumali dění ve farnosti. Plný počet bodů se uděluje i v případě, že se skupinka věnovala pouze jednomu konkrétnímu tématu, protože měla omezený čas. Pokud skupinka podá doporučení, ale již přímo nepopisuje stav farnosti (v závěrečném formuláři), i přesto bych udělil vyšší počet bodů, a to 4 body, protože byť přímo nepopisuje, nereflktuje dění ve farnosti, logicky musí nějak monitorovat dění v ní, aby mohla podat návrh na nějaké zlepšení. V případě, že členové skupinky nepřišli s žádným návrhem a pouze popsali stav, získávají 3 body. V rámci výzkumu se skutečně objevila i jedna skupina, která určitým způsobem reflektuje dění ve farnosti, ale především z pohledu svého vlastního společenství, což lze označit za specifický případ. Tudíž bych této skupině udělil pouze 2 body, jelikož se nezabývá problémy farnosti obecně, ale pouze reflektuje své působení v komunitě. (2)
 - 1 – věnovali se obecně církvi či duchovním otázkám X monitorovali a navrhli doporučení – 5
- Dává si tento proces za úkol nějak monitorovat dění ve farnost, v církvi? (1)

Sekundární důsledky (2)

- Mají skupinky nějaké pokračování mimo synodální proces, daly vzniknout něčemu dalšímu, způsobily, že se lidé více zapojili do chodu farnosti?
 - Tento úkol není zcela jednoduchý změřit, a proto postupuji na základě rozhovoru s koordinátory synody ve farnostech, avšak v případě Dřevohostic byl nakonec rozhovor veden s knězem farnosti k tomuto prvku.
 - Jedná se o téměř dva roky, kdy mohlo dojít k nějaké změně díky synodě.
 - Znaky ke změření:
 - Pokračují skupinky v určité formě setkávání (nezapočítávají se ty, které vznikly ze společenství již předtím)?
 - pravidelné setkávání většiny skupinek = 5 bodů, pravidelné setkávání jedné skupinky = 4 body, nepravidelné setkávání skupinky = 3 body, snaha o setkávání = 2 body, žádné zapojení ani snaha = 1 bod

- Zapojili se účastníci synody, jež předtím nebyli zapojeni, do chodu farnosti? Zapojili se ti, co již byli dříve angažováni v aktivitách farnosti, ještě více?
 - Žádná změna = 1 bod, část ze zapojených se zapojila do chodu farnosti ještě více než dříve = 2 body, část z nezapojených se nově zapojila do chodu farnosti = 3 body, obě skupiny se nově anebo ještě více zapojily do chodu farnosti = 4 body, většina zúčastněných SP se zapojila ještě více do chodu farnosti nebo se nově zapojila = 5 bodů
- Dal synodální proces vzniknout dalším akcím ve farnosti?
 - Žádná akce = 1 bod, jedna akce = 2 body, jedna hromadná akce = 3 body, vícero akcí = 4 body, vícero pravidelných akcí = 5 bodů

Kolikrát se skupinka/y sešly (1,2)

- Setkaly se všechny skupinky v průměru ne méně než 2,5krát? (2)
- Měly se skupinky sejit alespoň třikrát dle oficiálních materiálů? (1)

Zmocnění (1)

- Jaké výše zmocnění má synodální proces dosáhnout?
 - Má přímou pravomoc o něčem rozhodovat, jedná se o poradenský orgán, nebo je pouze edukačního rázu?

Srozumitelnost a informovanost o diskutovaných tématech (1)

- Mohli se účastníci seznámit s přípravnými materiály předem a měli je vůbec k dispozici?
- Byla diskutovaná témata pro farníky k deliberaci srozumitelná?
- Byl k dispozici někdo, kdo byl v tématech edukován, a mohl účastníkům poradit o daném tématu?

Příloha č. 3 - Seznam rozhovorů a seznam závěrečných dotazníků za farnosti

ZAMEČNÍK, JIŘÍ, farář římskokatolické farnosti Přerov, soudce a biskupský delegát pro svatořečení (strukturovaný rozhovor č. 1), Přerov, 27.11.2023

MLČOCH, Zdeněk, farář římskokatolické farnosti Dřevohostice (strukturovaný rozhovor č. 2), Dřevohostice, 9.12.2023

DOSTÁL, DANIEL, koordinátor synodálního procesu v Přerově (strukturovaný rozhovor č. 3), Přerov, 15.12.2023

Závěrečný formuláře za Přerov

Závěrečný formulář skupinky 1

Závěrečný formulář skupinky 2

Závěrečný formulář skupinky 3

Závěrečný formulář skupinky 4

Závěrečný formulář skupinky 5

Závěrečný formulář skupinky 6

Závěrečný formulář skupinky 7

Závěrečný formuláře za Dřevohostice

Závěrečný formulář skupinky 1

Závěrečný formulář skupinky 2

Závěrečný formulář skupinky 3

Příloha č. 4 – vysvětlivky pojmů

Farnost

Farnost je základní církevní správní jednotkou v katolické církvi, která je z pravidla územně vymezena. Dále je zastupována farářem jakožto statutárním orgánem, přičemž počet duchovních však není nutně omezen jen na jednoho faráře. Členy farnosti jsou příslušníci katolické církve, většinou žijící ve vymezené oblasti farnosti. Mnoho farností disponuje pastorační a ekonomickou radou, které jsou poradním orgánem faráře. Farnost má taktéž svůj kostel, kde se konají bohoslužby. V současnosti mnohdy pod jednu farnost spadá vícero kostelů.¹

Děkanát (tento termín se používá na Moravě a ve Slezsku, v Čechách se užívá pojem vikariát), **děkan** (vikář)

Děkanát je v římskokatolické církvi vyšší územní jednotka než farnost, ale menší než diecéze a sdružuje několik farností. V čele děkanátu stojí děkan, jenž má dohlížet na řádné spravování farností a pomáhat kněžím svého vikariátu v případě, že se dostanou do nesnází. Dále je děkan nápomocen biskupovi v řízení diecéze. Současně má i právo vizitace farností v děkanátu.²

Diecéze

Diecéze, jak už z výše uvedeného textu vyplývá, je vyšší územní jednotkou než děkanát, kterou zastupuje biskup. V případě arcidiecéze, která je mimo jiné hlavní diecézí církevní provincie (ty jsou v České republice dvě – Česká církevní provincie a Moravská církevní provincie), je správní jednotka reprezentována arcibiskupem. Biskup může v určitých mezích jisté věci v diecézi nastavit podle svých představ, avšak nesmí být v rozporu s Vatikánem.³

Koncil

Koncil je církevní sněm biskupů, jehož smyslem je projednat a urovnat záležitosti týkající se církevní nauky a praxe. Většinou se o koncilu mluví ve spojení s jedním konkrétním typem koncilu, a to o všeobecným (ekumenickým) koncilem, který má mnohdy výrazný dopad na podobu církve, a to i z toho důvodu, že může vydávat dogmata (rozhovor č. 2).

¹ HRDINA, Antonín, Kanonické právo, Aleš Čeněk, Plzeň, 2011, str. 203

² Vikariáty a farnosti, 20.03.2024, Dostupné z: <https://apha.cz/arcidieceze-prazska/vikariaty-a-farnosti/>

³ O arcidiecézi, 20.03.2024, Dostupné z: <https://www.ado.cz/arcidieceze/o-arcidiecezi/>

Dogma

Dogma je právní výnos, týkající se víry a mravů, který je nezpochybnitelný a neomylný. Dogma je nazřena pravda, mající svůj původ dle katolické církve ve zjevení. Avšak současně, jak už bylo v této práci zmíněno, dogma může být reinterpretováno (rozhovor č. 2).

Kanonické právo

Kanonické právo je způsob, jakým se církve organizuje a řídí. Zahrnuje záležitosti, jakými jsou udělování svátostí, organizace hierarchie a regulace liturgické praxe. Kanonické právo vychází z učení církve, Písma a tradice a poskytuje rámec pro řízení církve a chování věřících (rozhovor č. 2).